

УДК 330.142.26:339.17(477)

СЕВРУК Євгеній, аспірант кафедри економіки та фінансів підприємства
Київського національного торговельно-економічного
університету

ФІНАНСУВАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ

Розглянуто поняття "оборотні активи", "фінансування", "джерела фінансування". Проаналізовано та систематизовано можливі джерела фінансування оборотних активів. Досліджено сучасний стан фінансування оборотних активів на підприємствах торгівлі України. Надано характеристику основних джерел фінансування оборотних активів на підприємствах торгівлі.

Ключові слова: оборотні активи, фінансування, джерело фінансування, дебіторська заборгованість, кредиторська заборгованість, комерційний кредит, фінансовий кредит.

Севрук Е. Финансирование оборотных активов предприятий торговли Украины. Рассмотрены понятия "оборотные активы", "финансирование", "источники финансирования". Проанализированы и систематизированы возможные источники финансирования оборотных активов. Исследовано современное состояние финансирования оборотных активов на предприятиях торговли Украины. Охарактеризованы основные источники финансирования оборотных активов на предприятиях торговли.

Ключевые слова: оборотные активы, финансирование, источник финансирования, дебиторская задолженность, кредиторская задолженность, коммерческий кредит, финансовый кредит.

Постановка проблеми. В Україні частка підприємства торгівлі є найбільшою серед підприємств усіх інших видів економічної діяльності (сільського господарства, промисловості, транспорту, будівництва) та становила 27.3 % (93.6 тис. підприємств) у 2015 р. [1]. Тобто підприємства торгівлі відіграють важливе значення для економіки країни та добробуту населення. У свою чергу, частка оборотних активів є значною в активах підприємств торгівлі, тому управління їх фінансуванням – вагома складова фінансового менеджменту.

Від співвідношення власного та позикового капіталу, що використовується підприємством у процесі вкладення коштів в оборотні активи, залежать фінансова стійкість та рентабельність його діяльності. Нестача джерел фінансування може вплинути на безперерйність діяльності підприємства та зумовити скорочення обсягу діяльності. Тому дослідження джерел фінансування оборотних активів на підприємствах торгівлі є досить актуальною проблемою.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний внесок у розвиток теорії щодо управління фінансуванням оборотних активів внесли такі вчені: І. О. Бланк, О. М. Филипченко, Т. А. Городня, О. В. Булавинець, Р. М. Бугрименко, А. Г. Балдинюк [2–7] та ін. Однак доцільно з'ясувати існуючий стан фінансування оборотних активів на підприємствах торгівлі України та дослідити можливі джерела інвестування коштів в оборотні активи за сучасних економічних умов.

Метою статті є дослідження сучасного стану фінансування оборотних активів на підприємствах торгівлі та встановлення потенційно можливих джерел для нього.

Матеріали та методи. У статті застосовано сукупність методів та підходів, які дозволили реалізувати системно-концептуальну єдність дослідження, а саме: статистичний, аналізу та синтезу, порівняння та узагальнення, індукції та дедукції. Інформаційною базою дослідження є: законодавчі та нормативні акти, статистичні матеріали Державної служби статистики України, монографії, періодичні видання, електронні ресурси.

Результати дослідження. Досліджуючи джерела фінансування оборотних активів на підприємствах торгівлі, передусім необхідно з'ясувати сутність категорій "оборотні активи" та "джерела фінансування". Сучасні теоретичні й практичні напрацювання з цієї проблематики містять різні трактування цього поняття.

Відповідно до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" оборотні активи – це гроші та їх еквіваленти, що не обмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації чи споживання протягом операційного циклу чи упродовж дванадцяти місяців з дати балансу [8].

Згідно з Міжнародними стандартами бухгалтерського обліку 1 актив повинен класифікуватися як короткостроковий (поточний), якщо: його передбачається реалізувати або тримати для продажу або використання в нормальних умовах операційного циклу компанії; він розміщується головним чином у комерційних цілях; його передбачається реалізувати протягом 12 місяців від звітної дати; він є активом у вигляді грошових коштів або їх еквівалентів, що не мають обмежень на обмін або використання для погашення зобов'язань принаймні протягом 12 місяців з дати балансу [9].

Науковець І. О. Бланк [2, с. 45] розглядає оборотні активи як сукупність майнових цінностей підприємства, що забезпечують поточну виробничо-комерційну діяльність підприємства та що повністю споживаються у процесі одного операційного (виробничо-комерційного) циклу. Проте для підприємств торгівлі найбільш доречно використовувати таке визначення оборотних активів [10, с. 6]: оборотні активи – це ресурси, що формуються за рахунок інвестованого в них капіталу, які, змінюючи свою функціональну форму, беруть участь в

одному операційному циклі для забезпечення безперервності діяльності та одержання економічних вигід у майбутньому.

Ефективне управління фінансуванням оборотних активів потребує уточнення сутності категорії "фінансування". Фінансування – це поступальний цілеспрямований рух грошових коштів з внутрішніх і зовнішніх джерел з метою формування і використання капіталу, грошових доходів і ресурсів підприємств та забезпечення на цій основі простого і розширеного відтворення [11, с. 80]. Фінансування на рівні підприємства можна визначити як процес мобілізації та витрачання грошових коштів або використання інших фінансових інструментів з метою формування (придбання або створення) активів та виконання зобов'язань [12, с. 122].

Поняття "джерела фінансування" є досить сталим і являє собою "існуючі й очікувані джерела формування фінансових ресурсів, перелік економічних суб'єктів, які можуть надати такі ресурси" [13, с. 62]. І. В. Новікова визначає джерела фінансування як наявні та очікувані джерела одержання фінансових ресурсів, а також економічні суб'єкти, спроможні надати ці фінансові ресурси з метою здійснення поточної діяльності [14, с. 53]. Враховуючи зазначене, доречно визначити джерела фінансування оборотних активів як існуючі й очікувані джерела формування фінансових ресурсів, що інвестуються в оборотні активи для забезпечення поточної операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства.

Найбільш розповсюдженими джерелами формування оборотних активів є: власний капітал підприємства; довгостроковий фінансовий кредит; короткостроковий фінансовий кредит; товарний (комерційний) кредит; внутрішня кредиторська заборгованість підприємства та інші джерела фінансування [2, с. 378]. Як правило, поточні потреби підприємства в оборотних активах покриваються передусім власним капіталом, потім кредиторською заборгованістю та короткостроковим кредитом. Структура джерел фінансування оборотних активів, що використовуються на підприємствах торгівлі України, представлена в *таблиці*.

Порівнюючи обсяги оборотних активів та джерел фінансування, помітна негативна динаміка: наприкінці періоду дослідження весь обсяг оборотних активів фінансується за рахунок поточних зобов'язань. Від'ємне значення перманентного капіталу свідчить, що навіть певна частка необоротних активів фінансується за рахунок короткострокового позикового капіталу. Перманентний капітал має тенденцію до скорочення протягом досліджуваного періоду. Так, у 2013 р. обсяг такого капіталу становив 59.7 млрд грн, а у 2015 р. власний капітал та довгостроковий позиковий капітал взагалі не використовувалися для фінансування оборотних активів. Таким чином, основним джерелом формування оборотних активів є короткостроковий позиковий капітал. Така динаміка негативно впливає на фінансову стійкість підприємств.

**Джерела фінансування оборотних активів
та їх частка на підприємствах торгівлі України**

Показник	Обсяг, млрд грн / частка, %			Темп приросту, % / частка, %		
	2013	2014	2015	2014/ 2013	2015/ 2014	2015/ 2013
Поточні забезпечення	2.4 / 0.31	3 / 0.34	6.1 / 0.51	24.46 / 12.76	101.51 / 49.27	150.81 / 68.32
Кредиторська заборгованість	434.9 / 54.62	522.2 / 59.41	684.6 / 57.7	20.06 / 8.77	31.11 / -2.88	57.41 / 5.64
Короткострокові кредити банків	111.2 / 13.96	128.6 / 14.63	138 / 11.63	15.67 / 4.79	7.31 / -20.51	24.12 / -16.7
Доходи майбутніх періодів та відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1.8 / 0.22	2.4 / 0.27	3.8 / 0.32	34.86 / 22.18	57 / 16.3	111.72 / 42.09
Інші поточні зобов'язання	186.2 / 23.38	218.6 / 24.87	379.7 / 32	17.4 / 6.37	73.7 / 28.67	103.93 / 36.86
Перманентний капітал	59.7 / 7.5	4.1 / 0.46	-25.7 / -2.17	-93.18 / -93.82	-731.18 / -567.55	-143.08 / -128.91
Усього	796.3	878.9	1186.5	10.38	35	49

Джерело: складено за [1].

Для забезпечення високого рівня фінансової стійкості підприємства при фінансуванні повинні використовувати власний капітал. Спочатку формування власних оборотних активів відбувається в момент заснування господарюючого суб'єкта, коли утворюється його статутний фонд. Надалі обсяг власних оборотних активів підприємства підтримується передусім за рахунок реінвестованого прибутку, оскільки ці кошти мобілізуються максимально швидко і не вимагають спеціальних механізмів залучення. Серед основних переваг використання власних джерел фінансування оборотних активів торговельних підприємств, як правило, виділяють простоту їх залучення, більшу віддачу за критерієм норми прибутку на вкладений капітал і зменшення ризику фінансової стійкості й банкрутства підприємства [3, с. 109–110]. Однак, враховуючи те, що значна кількість підприємств торгівлі в Україні є збитковими (24.3 %), а чистий збиток у кінці 2015 р. становив 88.1 млрд грн [1], варто акцентувати увагу на пошуку альтернативних джерел фінансування.

Мінімальна потреба підприємства в оборотних коштах може покриватися за рахунок таких власних та прирівняних до них фінансових ресурсів: додатковий капітал, надходження від емісії цінних паперів, цільове фінансування. Основними причинами нестачі власних обігових коштів можуть бути: підвищення цін унаслідок інфляційних процесів; сезонні або циклічні коливання; зростання обсягів виробництва; нецільове використання обігових коштів; несвоєчасне фінансування приросту нормативу обігових коштів; наявність дебіторської заборго-

ваності тощо. Надлишок власних обігових коштів може виникнути через перевиконання плану прибутку, неповного внеску платежів до бюджету, безоплатного надходження (отримання) товарно-матеріальних цінностей, неповного використання прибутку на цілі, передбачені фінансовим планом тощо [4, с. 112].

Науковець Р. А. Слав'юк [15, с. 213] пропонує в окремих випадках для формування оборотних активів використовувати позапланові ресурси: перерозподілений прибуток; прострочені та пролонговані (відстрочені) кредити банку; прострочену кредиторську заборгованість перед постачальниками та іншими організаціями. Проте використання зазначених джерел є доцільним лише за відсутності будь-якого іншого джерела фінансування та на нетривалій основі, наприклад, для термінового погашення заборгованості підприємства у разі несвоєчасного отримання коштів від покупців (прострочена дебіторська заборгованість), оскільки постійне використання таких джерел може ускладнити взаємовідносини між контрагентами та свідчитиме про неефективний фінансовий менеджмент на підприємстві.

Якщо власних коштів не вистачає, для покриття потреби в оборотних активах підприємство залучає короткострокові банківські або товарні кредити. В сучасній фінансовій практиці дедалі більшого поширення набуває товарний (комерційний) кредит. Товарний кредит – товари (роботи, послуги), що передаються резидентом або нерезидентом у власність юридичних чи фізичних осіб на умовах договору, що передбачає відстрочення остаточних розрахунків на визначений строк та під процент. Товарний кредит передбачає передання права власності на товари (роботи, послуги) покупцеві (замовникові) у момент підписання договору або в момент фізичного отримання товарів (робіт, послуг) таким покупцем (замовником), незалежно від часу погашення заборгованості; що надається підприємством у формі відстрочки платежу за поставлені їм товари [16]. Перевагами такого кредиту є, поперше, те, що він згладжує сезонну потребу в оборотних активах, подруге, низька вартість, яка вже включена в товарну продукцію.

На підприємствах торгівлі кредиторській заборгованості належить найбільша частка у джерелах фінансування оборотних активів. Так, за даними Державної служби статистики України [1], її обсяг у 2013 р. становив 434.9 млрд грн, а в 2015 р. збільшився до 684.6 млрд грн, частка зросла з 54.62 % до 57.7 % відповідно. Значна частина кредиторської заборгованості підприємства формується за рахунок кредиторської заборгованості за товари, роботи та послуги.

Підприємства, які надають відстрочку платежів за товари, що поставляються, можуть вимагати лише певний відсоток передоплати, а на решту суми надають товарний кредит, вартість якого значно нижча за банківський. Однак умови відстрочки для різних підприємств торгівлі можуть бути різними, оскільки враховується ділова репутація

контрагента, тривалість відносин та його фінансовий стан. У будь-якому випадку використання комерційного кредиту спрощує реалізацію товарів, прискорює оборотність коштів і зменшує потребу в кредитних і грошових ресурсах. У цілому його використання позитивно впливає на діяльність підприємства і розвиток торгівлі як виду підприємницької діяльності.

Інші поточні зобов'язання також відіграють значну роль у фінансуванні оборотних активів, помітна тенденція до зростання їх обсягів та частки. Так, за даними Державної служби статистики України, у 2013 р. їх обсяг становив 186.2 млрд грн, а в 2015 р. зріс до 379.7 млрд грн, частка збільшилася з 23.38 % до 32 %. Поточні забезпечення та доходи майбутніх періодів відіграють незначну роль у фінансуванні оборотних активів. Поточні забезпечення протягом досліджуваного періоду зросли з 2.4 млрд грн у 2013 р. до 6.1 млрд грн у 2015 р., а їх частка – з 0.31 % до 0.51 %. Доходи майбутніх періодів та відстрочені комісійні доходи від перестраховиків займають незначну частку у фінансуванні оборотних активів: у 2013 р. – 0.22 %, 2015 р. – 0.32 %, обсяг відповідно – 1.8 млрд грн та 3.8 млрд грн [1].

У разі нестачі кредиторської заборгованості підприємство для покриття поточних фінансових потреб може використати банківський кредит. Банківський кредит – це будь-яке зобов'язання банку надати певну суму грошей, будь-яка гарантія, будь-яке зобов'язання придбати право вимоги боргу, будь-яке продовження строку погашення боргу, що надано в обмін на зобов'язання боржника щодо повернення заборгованої суми, а також на зобов'язання на сплату процентів та інших зборів із такої суми [17]. Власне банківський кредит як головне джерело забезпечення грошовими ресурсами поточної господарської діяльності підприємств незалежно від форм власності та сфер господарювання відіграє одну з найважливіших ролей у стимулюванні відтворювальних процесів в економіці. Незважаючи на те, що кризові явища в економіці практично підірвали фінансову стійкість більшості вітчизняних підприємств, унаслідок чого різко скоротилася кількість надійних позичальників (на фоні падіння прибутковості банківських операцій), кредитні операції залишаються головним видом активних операцій комерційних банків [18, с. 235].

Залучення підприємствами кредитних ресурсів може відбуватися на довго- та короткостроковій основі. Короткострокові кредити найчастіше залучаються для фінансування оборотних активів підприємств, покриття тимчасових касових розривів, придбання товарів, виробничих запасів тощо. Натомість, довготермінові кредити, як правило, спрямовуються на фінансування оборотних активів з тривалим терміном оборотності [5, с. 28]. За даними Державної служби статистики України, на підприємствах торгівлі зростає обсяг короткострокових кредитів банків, у 2013 р. їх обсяг зріс з 111.2 млрд грн до 138 млрд грн у 2015 р., проте частка зменшилася з 13.96 % до 11.63 % [1].

Підприємства торгівлі можуть залучити кредитну лінію для поповнення оборотних коштів та овердрафт. Як правило, овердрафт не потребує застави та використовується для ліквідації касових розривів, тобто є досить простим способом залучення коштів на короткостроковий період. Кредитна лінія надає можливість отримати кредитні кошти на різні терміни та отримати декілька траншів одночасно на різних умовах (термін кредитування, відсоткова ставка) [19].

Банківський кредит є досить простим та поширеним джерелом фінансування оборотних активів. Проте здебільшого підприємства для отримання банківського кредиту повинні надати заставу, вартість якої перевищує суму кредиту. Важливе значення при наданні банком кредиту є період функціонування та стабільність діяльності позичальника, як правило, новостворені підприємства не можуть отримати позику. Крім того, для невеликого підприємства можуть виникнути труднощі із залученням банківського кредиту через низькі обсяги діяльності та незадовільний фінансовий стан. Враховуючи ретельний підхід банків до оцінки ризиків, у сучасних умовах значна кількість підприємств торгівлі не мають змогу залучити банківський кредит. Високі ставки за користування кредитами банків стримують масштаби залучення цього виду позикового капіталу.

Велике значення для фінансування оборотних активів на підприємствах торгівлі України відіграють позикові фінансові ресурси: короткострокова кредиторська заборгованість, короткострокові кредити банків та інші поточні зобов'язання. Таким чином, підприємства повинні оптимізувати можливі джерела фінансування для забезпечення безперебійної діяльності та мінімізації витрат.

Стосовно фінансування з боку держави – підприємства торгівлі навряд можуть розраховувати на таку підтримку. Загалом система державної підтримки суб'єктів господарювання в Україні має переважно галузевий характер; протягом 2012–2014 рр. найбільші обсяги державної підтримки (в основному у формі прямих субсидій, державних гарантій та податкових пільг) отримували виробники сільськогосподарської продукції. Значною підтримкою з боку держави також користувались підприємства вугільної та енергетичної галузей. Уряд України надає підтримку окремим видам господарської діяльності з метою забезпечення життєздатності та конкурентоспроможності вітчизняних виробників, зокрема, у "стратегічних" галузях національної економіки [20, с. 15–16].

За неспроможності надати підприємствам торгівлі фінансову підтримку держава повинна створювати більш привабливі умови для діяльності суб'єктів господарювання. В рамках реалізації державної фінансової політики необхідно вживати заходи, спрямовані на підвищення доступності фінансових ресурсів, зокрема в частині стиму-

лювання кредитування оборотних активів. Реалізація орієнтованої на результат політики стимулювання кредитування оборотних активів приведе до позитивних макроекономічних наслідків, передусім щодо нагромадження обсягу та вдосконалення структури оборотного капіталу, зниження обсягу кредиторської та дебіторської заборгованості, підвищення доступності корпоративного сектора до кредитного ресурсу [21, с. 317–318].

Підприємства торгівлі повинні визначати всі можливі джерела залучення фінансових ресурсів, аналізувати основні переваги та недоліки того чи іншого джерела, формувати оптимальну структуру капіталу з позицій забезпечення максимізації рентабельності та достатнього рівня фінансової стійкості підприємства. Додатковим джерелом залучення коштів підприємства торгівлі може бути реструктуризація дебіторської заборгованості за допомогою факторингу, форфейтингу або обліку векселів при розрахунках з покупцями. Підприємства торгівлі, які проводять зовнішньоекономічну діяльність, можуть скористатися послугами банків у сфері торгового фінансування. В умовах надто низької фінансової стійкості та недоступності позикових ресурсів підприємства повинні оптимізувати потребу в оборотних активах та знаходити додаткові внутрішні резерви для поповнення оборотних коштів.

Висновки. Дослідивши сутність поняття "оборотні активи", "фінансування", "джерела фінансування", пропонується визначати джерела фінансування оборотних активів як існуючі й очікувані джерела формування фінансових ресурсів, що інвестуються в оборотні активи для забезпечення поточної операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства.

Підприємства торгівлі для фінансування оборотних активів у сучасних умовах використовують короткостроковий позиковий капітал. Перманентний капітал має тенденцію до скорочення протягом досліджуваного періоду. Невикористання перманентного капіталу свідчить про вкрай агресивну політику фінансування оборотних активів та поганий фінансовий стан підприємств.

Першочергове значення при інвестуванні коштів в оборотні активи відіграють комерційні та короткострокові банківські кредити. На підприємствах торгівлі кредиторська заборгованість займає найбільшу частку у джерелах фінансування оборотних активів. Присутня тенденція до зростання частки комерційних кредитів та скорочення короткострокових банківських кредитів. Зменшення частки останніх можна пояснити нестабільністю банківського сектора, високими кредитними ставками та погіршенням фінансового стану підприємств, які бажають залучити кредит.

Фінансовий стан, тривалість існування, ділова репутація та інші характеристики торговельного підприємства впливають на можливість залучення ним окремих джерел фінансування. Підприємства торгівлі можуть не отримати банківський кредит або ж інший позиковий ресурс через відсутність застави, низькі показники діяльності, фінансової стійкості. Особливо це стосується малих, середніх та новостворених підприємств. Тому підприємства торгівлі повинні оптимізувати всі можливі фінансові ресурси з метою забезпечення безперервної діяльності підприємства та мінімізації витрат при забезпеченні необхідного рівня фінансової стійкості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Державна служба статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Бланк І. О. Основи фінансового менеджменту. Т.1. Київ : Ніка-Центр, 2001. 592 с.
3. Филипенко О. М., Мілаш І. В. Систематизація джерел фінансування оборотних активів підприємств торгівлі. Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. 2012. Вип. 2. С. 105–113.
4. Городня Т. А. Діагностика управління обіговим капіталом підприємства. Наук. вісн. НЛТУ України. 2010. Вип. 20.2. С. 109–113.
5. Булавинець О. В. Позичений капітал у фінансуванні підприємств в Україні : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.08. КНЕУ. Київ, 2016. 328 с.
6. Бугріменко Р. М. Ефективність політики управління фінансуванням обігових активів торговельних підприємств : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.07.05. Харків : б.в., 2003. 17 с.
7. Балдинюк А. Г. Управління фінансуванням оборотних активів торговельних підприємств : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.07.05. Київ, 2005. 21 с.
8. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" від 07.02.2013 № 73. Мінфін України. Офіційний вісн. України. Офіц. вид. Київ. 2013. № 19. С. 97.
9. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 (МСБО 1). Подання фінансової звітності. IASB; Стандарт, Міжнар. документ від 1.01.2012. URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_013.
10. Дацко К. П. Обліково-аналітичне забезпечення управління оборотними активами підприємства : автореф. дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.00.09 – бух. облік, аналіз та аудит (за видами екон. діяльності). Київ, 2014. 20 с.
11. Давыдова Л. В., Ильминская С. А. Финансовые ресурсы и их роль в обеспечении финансовой устойчивости предприятия. Финансовая аналитика: проблемы и решения. 2008. № 12. С. 74–81.
12. Бланк І. О., Лігоненко Л. О., Гуляєва Н. М. Фінансове забезпечення розвитку підприємств : монографія. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2011. 344 с.
13. Заварзіна Т. В. Удосконалення класифікації джерел фінансування інноваційного розвитку підприємств торгівлі. Інвестиції: практика та досвід. 2012. №10. С. 61–65.

14. Новікова І. В. Інноваційний потенціал підприємства: оцінка та фінансово-інвестиційне забезпечення розвитку : дис. ... канд. екон. наук : 08.06.01. Київ, 2003. 202 с.
15. Слав'юк Р. А. Фінанси підприємств. Київ : УБС НБУ; Знання, 2010. 550 с.
16. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. ред. від 06.11.2016. URL : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
17. Закон України "Про банки і банківську діяльність" від 07.12.2000 № 2121-III. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
18. Трач С. С. Банківське кредитування в Україні: вітчизняний та міжнародний досвід США й Великої Британії. Наук. вісн. нац. акад. внутрішніх справ. 2014. № 4. С. 233–244.
19. Офіційний веб-сайт АТ "УкрСиббанк". URL : https://my.ukrsibbank.com/ru/sme/credits/wcf_loan_staraccess.
20. Хвольцлер Х. Звіт про результати дослідження державної підтримки суб'єктів господарювання в Україні. 2015. URL : <http://www.amc.gov.ua/amku/doccatalog/document?id=120932&schema=main>.
21. Чубка О. М. Державна політика стимулювання кредитування оборотних активів у корпоративному секторі. Наук. вісн. НЛТУ України. 2014. Вип. 24.6. С. 314–319.

Стаття надійшла до редакції 13.12.2016.

Sevruk Y. Current assets financing of trading companies in Ukraine.

Background. *Relation between equity and debt capital has the influence on the financial stability and profitability of the company. Lack of resources of financing current assets can lead to the outage and reduction in activity. Therefore, the investigation of resources of financing current assets at trade enterprise is the urgent problem nowadays.*

The aim of the article is to determine the current state of the resources of financing current assets at trade enterprise.

Materials and methods. *The article used a combination of methods and approaches that allow to implement system-conceptual integrity of the study: statistical, analysis and synthesis, comparison and generalization, induction and deduction.*

Results. *At the beginning of the investigated period the companies used a little bit of constant capital but at the end of the period Ukrainian trade enterprises use only short-term borrowing costs for financing current assets. The main role of financing current assets at enterprises of trade in Ukraine is accounts payable and short-term bank loans. Accounts payable has the stable growth; its specific weight increased in the investigated period. The short-term bank loans also have the positive dynamic in its volume but the specific weight declined in the end of 2015. Accounts payable is one of the cheapest resources as the cost of it is included in the goods value.*

Conclusion. *Nowadays trading companies use short-term loans for financing their current assets and the constant capital has the negative value that means that companies use an aggressive approach. Low financial results do not allow to use own capital. The main role in financing belongs to accounts payable and short-term bank loans. We offer to determine all available resources that are available for the company with taking into consideration their financial state.*

Keywords: current assets, financing, resource of financing, accounts receivable, accounts payable, trade credit, financial credit.

REFERENCES

1. *Derzhavna sluzhba statyky Ukrainy*. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. *Blank I. O.* Osnovy finansovogo menedzhmentu. T.1. Kyi'v : Nika-Centr, 2001. 592 s.
3. *Fylypenko O. M., Milash I. V.* Systematyzacija dzherel finansuvannja oborotnyh aktyviv pidpryjemstv torgivli. Ekonomichna strategija i perspektyvy rozvytku sfery torgivli ta poslug. 2012. Vyp. 2. S. 105–113.
4. *Gorodnja T. A.* Diagnostyka upravlinnja obigovym kapitalom pidpryjemstva. Nauk. visn. NLTU Ukrainy. 2010. Vyp. 20.2. S. 109–113.
5. *Bulavynec' O. V.* Pozychenyj kapital u finansuvanni pidpryjemstv v Ukraini : dys. ... kand. ekon. nauk : 08.00.08. KNEU. Kyi'v, 2016. 328 s.
6. *Bugrimenko R. M.* Efektyvnist' polityky upravlinnja finansuvannjam obigovyh aktyviv torgovelnih pidpryjemstv : avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk : 08.07.05. Harkiv : b.v., 2003. 17 s.
7. *Baldynjuk A. G.* Upravlinnja finansuvannjam oborotnyh aktyviv torgovelnih pidpryjemstv : avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk : 08.07.05. Kyi'v, 2005. 21 s.
8. *Nacional'ne polozhennja (standart) buhgalters'kogo obliku 1 "Zagal'ni vymogy do finansovoi' zvitnosti"* vid 07.02.2013 № 73. Minfin Ukrainy. Oficijnyj visn. Ukrainy. Ofic. vyd. Kyi'v. 2013. № 19. S. 97.
9. *Mizhnarodnyj standart buhgalters'kogo obliku 1 (MSBO 1). Podannja finansovoi' zvitnosti.* IASB; Standart, Mizhnar. dokument vid 1.01.2012. URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_013.
10. *Dacko K. P.* Oblikovo-analitychne zabezpechennja upravlinnja oborotnyh aktyvamy pidpryjemstva : avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk : spec. 08.00.09 – buh. oblik, analiz ta audyt (za vydamy ekon. dijal'nosti). Kyi'v, 2014. 20 s.
11. *Davydova L. V., Il'minskaja S. A.* Finansovye resursy i ih rol' v obespechenii finansovoj ustojchivosti predprijatija. Finansovaja analitika: problemy i reshenija. 2008. № 12. S. 74–81.
12. *Blank I. O., Ligonenko L. O., Guljajeva N. M.* Finansove zabezpechennja rozvytku pidpryjemstv : monografija. Kyi'v : Kyi'v. nac. torg.-ekon. un-t, 2011. 344 s.
13. *Zavarzina T. V.* Udoskonalennja klasyfikacii' dzherel finansuvannja innovacijnogo rozvytku pidpryjemstv torgivli. Investycii': praktyka ta dosvid. 2012. №10. S. 61–65.
14. *Novikova I. V.* Innovacijnyj potencial pidpryjemstva: ocinka ta finansovo-investycijne zabezpechennja rozvytku : dys. ... kand. ekon. nauk : 08.06.01. Kyi'v, 2003. 202 s.
15. *Slav'juk R. A.* Finansy pidpryjemstv. Kyi'v : UBS NBU; Znannja, 2010. 550 s.
16. *Podatkovyj kodeks Ukrainy* vid 02.12.2010 № 2755-VI. red. vid 06.11.2016. URL : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
17. *Zakon Ukrainy "Pro banky i bankivs'ku dijal'nist'"* vid 07.12.2000 № 2121-III. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
18. *Trach S. S.* Bankivs'ke kredytuvannja v Ukraini: vitchyznjanyj ta mizhnarodnyj dosvid SSHA j Velykoi' Brytanii'. Nauk. visn. nac. akad. vnutrishnih sprav. 2014. № 4. S. 233–244.
19. *Oficijnyj veb-sajt AT "UkrSybbank"*. URL : https://my.ukrsibbank.com/ru/sme/credits/wcf_loan_staraccess.
20. *H'ol'cler H.* Zvit pro rezul'taty doslidzhennja derzhavnoi' pidtrymky sub'ektiv gospodarjuvannja v Ukraini. 2015. URL : <http://www.amc.gov.ua/amku/doccatalog/document?id=120932&schema=main>.
21. *Chubka O. M.* Derzhavna polityka stymuljuvannja kredytuvannja oborotnyh aktyviv u korporatyvnomu sektori. Nauk. visn. NLTU Ukrainy. 2014. Vyp. 24.6. S. 314–319.